

MITROPOLIA OLTENIEI

REVISTA

ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI,
ARHIEPISCOPIEI RÂMNICULUI,
EPISCOPIEI SEVERINULUI ȘI STREHAIEI,
EPISCOPIEI SLATINEI ȘI ROMANAȚILOR
ȘI
A FACULTĂȚII DE TEOLOGIE - CRAIOVA

ANUL LXXIII (869-872), NR. 5-8, MAI-AUGUST, 2021

EDITURA MITROPOLIA OLTENIEI
CRAIOVA
ISSN 1013-4239

CUPRINS

STUDII

- Î.P.S. Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei
În Trupul tainic al Domnului participăm la iubirea Preasfintei Treimi prin Sfintele Taine..... 7
- Arhid. Prof. Univ. Dr. IOAN CARAZA
Evangheliarul, cartea comorii de pe Mormântul Domnului din Sfintele Altare. Sfânta Scriptură în cultul Bisericii ortodoxe..... 56
- Pr. Prof. Univ. Dr. VASILE VLAD
Locul și rolul imaginației și viselor în viața duhovnicească..... 79
- Pr. Conf. Univ. Dr. VASILE CREȚU
Educația digitală în pandemie. Provocări, riscuri și oportunități..... 97
- Arhid. Conf. Univ. Dr. GELU CĂLINA
Pr. Dr. MIRCEA LUCIAN NINCU
Dezvoltarea ideilor și metodelor misionare în Occident..... 117
- Pr. Conf. Univ. Dr. SERGIU-GRIGORE POPESCU
Periplu prin opera Mitropolitului cărturar Nestor Vornicescu al Olteniei..... 131
- Conf. Univ. Dr. ION MARIAN CROITORU
Ucenicia pe lângă Sfinți, cale patristică spre „starea bărbatului desăvârșit (Efes. 4: 13)”. O minune inedită a Sfântului Ierarh Nifon..... 148
- Pr. Lect. Univ. Dr. IONIȚĂ APOSTOLACHE
Mișcarea „Rugului Aprins” în context apologetic..... 184
- Fr. PhD Lecturer ZAHARIA MATEI
The Importance of Respecting the Rules of Interpretation of the Clerical Chant, Based on De psalmodiae bono by St. Nicetas of Remesiana..... 199
- Dr. SILVIU – CONSTANTIN NEDELICU
Contribuții la presa militară religioasă. Revista „Lumina Ostașului” (1920) de la Craiova..... 216

Diac. Drd. CONSTANTIN-CORNEL COMAN
Odele biblice dispărute și criteriul ethnic al selectării lor liturgice..... 226

Pr. Drd. FLORIN VÎNĂTORU
*Folosirea psalmilor de către Sfântul Epifanie al Ciprului în
combaterea învățăturilor eretice*..... 251

TRADUCERI ȘI DIORTOSIRI

*Maxim Peloponiseanul, CARTE SAU LUMINĂ, cu drepte dovediri din
dogmele Bisericii Răsăritului asupra dezbinării papistașilor
(Protosinghel ANTIM MOTORGA)* 264

PREDICI, CATEHEZE, COMENTARII, MEDITAȚII

Î.P.S. Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA
*Predică la Duminica a IV-a după Rusalii (Vindecarea slugii sutașului)
Matei 8, 5-13*..... 285

Pr. Lect. Univ. dr. ADRIAN-CRISTIAN MAZILIȚA
*Predică la Duminica a VII-a după Rusalii (Vindecarea a doi orbi și
a unui mut din Capernaum) Matei 9, 27-35*..... 293

CĂRȚI ȘI REVISTE, LANSĂRI EDITORIALE ȘI RECENZII

Arhid. Prof. Univ. Dr. IOAN CARAZA
*Arhimandrit Doctor Vartolomeu Androni, Învățătura despre întreita slujire
a Mântuitorului Iisus Hristos în teologia apuseană contemporană,
Ed. Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2020*..... 297

Pr. Lect. Univ. Dr. ADRIAN-CRISTIAN MAZILIȚA
*Arhid. Nicușor Daniel Lăzărică, Polieleul românesc în secolul
al XIX-lea, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2021, 327 p.* 303

Contribuții la presa militară religioasă. Revista „Lumina Ostașului” (1920) de la Craiova

Dr. SILVIU – CONSTANTIN NEDELICU¹

Cuvinte cheie: *Presa militară religioasă, Lumina Ostașului, Craiova, Preot D. Lungulescu, P. Popescu-Cetate*

Keywords: *Religious military press, Lumina Ostașului, Craiova, Priest D. Lungulescu, P. Popescu-Cetate*

Introducere

Presa militară religioasă este un subiect interesant care însă a fost tratat destul de puțin, acest lucru regăsindu-se în câteva lucrări de specialitate.

Dintre cei care s-au aplecat asupra presei militare îi amintim pe următorii:

Marian Moșneagu, *Presa marinei române. Dicționar bibliografic*, Editura Militară, București, 2011;

Dan Gîju,² *Istoria presei militare. De la Cezar la Ceaușescu. Armata. Presa scrisă*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2012;

Cristian-Marius Balea, *Evoluția presei militare românești în perioada interbelică*, Editura Juventus Press, [Pitești], 2011.

Informații generale sau mențiuni asupra presei militare pot fi întâlnite în diferite lucrări de bibliografie a periodicelor. Amintim câteva, mai importante, în acest sens:

Ileana Stanca Desa, Dulciu Morărescu, Ioana Patriche et alii, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*. Tom. III, Catalog alfabetic: 1919-1924, Postfață de Gabriel Ștrempel, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1987;

Ileana Stanca Desa, Dulciu Morărescu, Ioana Patriche, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*, Tom. IV, Catalog alfabetic: 1925-1930, Prefață de Prof. dr. Gabriel Ștrempel, membru de onoare al Academiei Române, director onorific al Bibliotecii Academiei Române, Editura Academiei Române, București, 2003;

Ileana Stanca Desa, Elena Ioana Mălușanu, Cornelia-Luminița Radu, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*, Tom. V, Catalog alfabetic: 1931-1935, Partea 1, Prefață de Prof. dr. Gabriel Ștrempel,

¹ Biblioteca Academiei Române.

² Autorul semnează volumul sub pseudonimul literar, numele real al acestuia este Bogdan Didescu.

membru de onoare al Academiei Române, director onorific al Bibliotecii Academiei Române, Editura Academiei Române, București, 2009;

Ileana Stanca Desa, Elena Ioana Mălușanu, Cornelia-Luminița Radu, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*, Tom. V, Catalog alfabetic: 1931-1935, Partea 1, Prefață de Prof. dr. Gabriel Ștrempel, membru de onoare al Academiei Române, director onorific al Bibliotecii Academiei Române, Editura Academiei Române, București, 2012;

Ileana Stanca Desa, Cornelia-Luminița Radu, Ileana Sulică, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*, Tom. V, Catalog alfabetic: 1931-1935, Partea a 3-a, Editura Academiei Române, București, 2017;

Dan Gîju, *Istoria presei militare. De la Cezar la Ceaușescu. Armata. Presa scrisă*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2012, p. 364-368;

Marian Petcu (coord.), *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*, Editura Polirom, Iași, 2012.

În prima lucrare, editată de Biblioteca Academiei Române încă din anul 1913, care este și cea mai importantă, sunt descrise în ordine alfabetică toate publicațiile periodice care au apărut pe teritoriul țării noastre. Descrierea acestor reviste, ziare, gazete etc., s-a făcut după exemplarele existente în colecțiile Bibliotecii Academiei Române dar și ale altor biblioteci din țară precum Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară din Iași ș.a. La finalul acestor descrieri este trecut profilul publicației (politic, social, economic, militar, religios etc.) dar și cota unde se găsește în bibliotecă.

Lucrarea scrisă de Dan Gîju este foarte utilă deoarece prezintă, pe larg, toate publicațiile militare. Firul cronologic al lucrării ne conduce de la primele ziare militare până la cele apărute imediat de după Revoluția din Decembrie 1989.

O ultimă lucrare pe care o amintim este cea coordonată de profesorul universitar Marian Petcu, de la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din cadrul Universității din București, care se intitulează *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*. Lucrarea conține contribuția a câtorva zeci de colaboratori care s-au aplecat asupra istoriei presei românești. Structurată ca o enciclopedie cronologică, lucrarea constituie un punct de pornire în sinuosul drum al presei românești unde sunt descrise, printre altele, și publicațiile militare.

În ceea ce privește literatura religioasă de specialitate putem aminti două lucrări apărute relativ recent, și anume:

Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, *Episcopii Armatei Române. Biografii. Documente (1921-1948)*, către cititor: Adrian Pandea, Editura Militară, București, 2016;

Preot Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în Campania din 1916-1918*, Editura Basilica, București, 2018.³

Cele două lucrări nu menționează titlurile publicațiilor periodice editate de clerul militar, însă găsim suficiente informații cu privire la preoții militari, o parte dintre ei devenind colaboratori ai acestor reviste.

Revenind la revistele militare cu caracter religios, nu ne-am oprit decât asupra unei singure publicații care a apărut în anul 1920, la Craiova. Este vorba despre revista *Lumina Ostașului*, din care au apărut doar trei numere, și pe care ne-am propus să o analizăm în cercetarea de față.

1. *Lumina Ostașului* (1920)

Revista a fost descrisă în tomul al III-lea al volumului *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*, unde nu întâlnim decât o scurtă prezentare: „*Lumina Ostașului*. Craiova: [ianuarie – martie 1920] (I: 1-3). 21 x 15. Nr. 1 leu. Colaboratori: pr. D. Lungulescu, cpt. P. Popescu-Cetate, slt. Ștefan Bălcești, Al. Iacobescu (toți, până la nr. 2). Nu indica abonamentul. [Tip.] «Ramuri», menționată la nr. 2. Nu indică tipografia, la nr. 1 și la nr. 3 din 1920 (P. I 9025)”⁴

Scriitorul Dan Gîju dedică ceva mai mult spațiu revistei respective, în capitolul 7.3. *Presa preoților militari* din lucrarea sa privind istoria presei militare,⁵ despre care afirmă următoarele: „*Lumina ostașului*. Craiova, 1920, format 15x21 cm, 16 pagini, au apărut trei numere, din redacție făcând parte preotul Dumitru Lungulescu (confesorul garnizoanei Craiova, care, pe front, în Primul Război al Reîntregirii, publicase regulat articole în revista Viitorul țării a lui N. Rădulescu-Marador), căpitanul P. Popescu-Cetate și sublocotenentul Ștefan Bălcești (poet, ofițer rezervist în regimentul 1 Dolj), soldatul Alexandru Iacobescu, din regimentul 1 Infanterie ș.a.”⁶

În paginile următoare face o descriere a unor articole apărute în primul număr al revistei.⁷

O altă lucrare unde este amintită această revistă se intitulează *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*, apărută în anul 2012 la Editura Polirom. O descriere lapidară a fost făcută de Dna

³ Trebuie precizat faptul că această lucrare este o reeditare a primei ediții apărute în anul 1920 la București, la Imprimeria Ministerului Cultelor și Artelor.

⁴ ILEANA STANCA DESA, DULCIU MORĂRESCU, IOANA PATRICHE et alii, *Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste)*. Tom. III, Catalog alfabetic: 1919-1924, Postfață de Gabriel Ștrempel, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1987, p. 573.

⁵ DAN GÎJU, *Istoria presei militare. De la Cezar la Ceaușescu. Armata. Presa scrisă*, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2012, p. 364-366.

⁶ IBIDEM, p. 364.

⁷ IBIDEM, p. 364-365.

Florentina Urziceanu de la Biblioteca Județeană Dolj: „Craiova: apare Lumina ostașului”⁸.

De precizat faptul că anul nu este menționat în revistă, acest lucru fiind dedus din conținut.

1. 1. Tipografia, periodicitatea, tirajul, circulația și prețul

Pe primul număr nu este menționată tipografia, însă la nr. 2 este scris în subsolul primei pagini, în partea stângă, [Tipografia] „Ramuri”, Craiova. La al treilea număr, la fel ca la primul număr, tipografia nu este menționată.

Din conținutul revistei deducem faptul că revista a apărut lunar, însă nu cunoaștem situația tirajului. Credem că revista a circulat pe plan local, în orașul Craiova și, posibil, în localitățile din zona Olteniei, la soldații și regimentele din zonă. Prețul unui număr era de 1 leu, abonamentul nefiind menționat.

1. 2. Formatul, numărul de pagini, prezentarea grafică și ilustrația

Revista a apărut în formatul: 21 x 14 cm. Numărul de pagini era fix, de 16 pagini.

Revista a fost tipărită în culorile alb-negru, fără vreo ilustrație deosebită.

Pe prima pagina a fiecărui număr este un desen central al unei femei îmbrăcate în strai popular, ce ține în mâini steagul României Mari. În paginile revistei mai apar două imagini: cea a Regelui Ferdinand I (nr. 1, p. 13), chipul unei femei (nr. 3, p. 6) și o liră – instrument muzical (nr. 3, p. 13).

1. 3. Redacția și colaboratorii

Deși nu cunoaștem numele directorului sau al redactorului responsabil al revistei, pe pagina a doua a primului număr sunt consemnați colaboratorii: Pr. D[imitrie]. Lungulescu, Căpitan P. Popescu-Cetate, S. Lt. Ștefan Bălcești, Al. Iacobescu. Aceștia sunt menționați până la nr. 2, iar la nr. 3 nu mai este trecut nimeni.

Dintre cei care au publicat articole în revistă pot fi amintiți următorii: I. V. Soricu, caporal Grigore Telișteanu, soldat M. Bogescu și soldat M. Axentie.

Redacția și administrația revistei și-a schimbat de mai multe ori sediul. La nr. 1 se afla în Str. Sf. Spiridon [nr.] 14, Craiova; la nr. 2 se afla în Str. Nordului nr. 1 iar la nr. 3, în Str. Grădinari nr. 61, tot în Craiova.

⁸ MARIAN PETCU (coord.), *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*, Ed. Polirom, Iași, 2012, p. 394.

2. O analiză a conținutului revistei *Lumina Ostașului*

2. 1. Nr. 1 – [ianuarie] 1920

Din editorialul primului număr al revistei, scris de Căpitanul P. Popescu-Cetate, aflăm câteva date importante despre obiectivele urmărite, și anume: „În vremurile grele în care trăim, pline de griji, de ispite și nevoi, trebuie să avem sufletul tare, mintea luminată și trupul sănătos și voios de muncă pentru ca să putem înfrânge toate cele ce întâmpinăm în viață. Războiul lumii pe care l-am trăit și noi ne-a arătat acest adevăr căci toate popoarele cu cuget curat și cu mintea luminată au izbândit, iar cele cu cugetul rău și cu mintea rătăcită au căzut în prăpastie de unde nu se știe când vor mai putea eși. Așa au pățit Germanii, Rușii, Ungurii, Bulgarii, Turcii și alții. [...] 2) Ne vom strădui, ca să vă arătăm, iubiți ostași că ura dușmanilor pe cari i-am îngenunchiat crește. Ei văzând că pe calea armelor au fost bătuți și umiliți, încearcă acum pe calea otrăvirii minților și sufletelor slabe. Veninul acestor șerpi veninoși nu ne sperie însă, fiindcă vom fi în stare să le strivim capul de îndată ce vor scoate limbile ca să ne muște”.⁹ Acesta continuă spunând că: „Ați primit ca moștenire, iubiți ostași una din țările cele mai frumoase și mai bogate. Voi ați întins’o până’n vechile hotare însemnate de strămoșii noștri, de la Nistru până la Tisa”.¹⁰ Încheie transmițându-le ostașilor următorul gând: „Să urmați sfaturile și îndemnurile cari vi se dau aci și în altă parte”.¹¹

Din editorial ne putem da seama de direcția urmărită și de publicul țintă: soldații în rezervă, care erau supuși de către dușmanii țării unor dezinformări, în urma pierderii războiului de către aceștia.

Următorul text se intitulează *Nașterea Domnului Christos* și este semnat de Preotul D. Lungulescu, Confesorul Garnizoanei militare din Craiova.

Articolul reprezintă o scurtă exegeză la Praznicul Nașterii Domnului. În partea a doua este amintit războiul și armata română: „așa pregătit sufletește poporul român, când s’a dezlănțuit grozavul vârtej amețitor, care a sfărâmat imperii mari, care a prăbușit tronuri puternice ai căror stăpânitori nu’și mai găseau loc să se ascundă, poporul român nu s’a rătăcit. Armata eșită din sufletul lui, călăuzită ca și Craii, de Steaua Țărei, de lumina Regelui, întemeiată pe credința în Dumnezeu, s’a avântat în grozavul vârtej al războiului. Ea a săvârșit minuni mari, împlinind visul de veacuri. Toți frații de un sânge și o lege au străbătut unii spre alții valurile viforului,

⁹ CAPITAN CETATE, *Gândul nostru și oastașii țării*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 3-4.

¹⁰ IBIDEM, p. 4.

¹¹ IBIDEM, p. 4.

îmbrățișându-se; au curs valuri sângele vieților curate; dar din această bogată și sfântă jertfă a răsărit Patriar Mare, cu întregirea Neamului”.¹²

Textul se încheie cu următoarele cuvinte: „De vom ține samă și nu vom uita o clipă acele scumpe și sfinte jertfe; de vom păstra cu sfințenie credința în Dumnezeu Părinților noștri, dragostea de Patrie și de neam, fiind gata în orice ceas la jertfa de care s’au arătat vrednici nesfârșitele rânduri de eroi și mucenici ai Neamului [...] ne vom bucura și aici, în casele noastre, cu copiii noștri, ospătându-ne și trupește și sufletește; cu toții, strâns uniți în marea Casă și Biserică a întregului nostru Neam”.¹³

Următorul text este semnat de căpitanul P. Popescu-Cetate și se numește *Nașterea neamului românesc*, unde vorbește despre strămoșii noștri și luptele dintre daci și romani.¹⁴

Ștefan Bălcești, sublocotenent în rezervă în Regimentul 1 Dolj, semnează o poezie intitulată *Ție, Sire...*, dedicată Regelui Ferdinand I al României.¹⁵

În continuare, soldatul Al. Iacobescu, de la Regimentul 1 Infanterie, dedică un articol Regelui Ferdinand I care se intitulează *Regele nostru și țăranul*, unde arată contribuția acestuia la reîntregirea țării.¹⁶

La pagina 15 este dată o pildă intitulată *Șarpele și pila*, și tâlcuirea ei,¹⁷ iar pe ultima pagină sunt două rubrici practice: *Sfaturi Gospodărești* și *Sfaturi Doftoricești*.

La final este o rubrică, *Înștiințare*, unde se aduce la cunoștința cititorilor următoarele: „1) Soldații toți cai au poezii frumoase de război sau povestiri să ni le trimită ca să le tipărim. Vom răsplăti bine pe toți aceștia. 2) Camarazii cari cunost invalizi, oameni cinstiți și pricepuți, să ne trimită adresele pentru ca să le dăm însărcinări pentru cari vor fi răsplătiți, înlesnindu-le traiul anevoios al vieței de azi”.¹⁸

Foarte folositoare această rubrică și un gând frumos din partea redacției să se gândească la soldații invalizi, și la o modalitate de a-i ajuta financiar.

2. 2. Nr. 2 – [februarie] 1920

Pe prima pagină apare sumarul revistei unde sunt trecute articolele și autorii.

¹² Preot D[IMITRIE]. LUNGULESCU, *Nașterea Domnului Christos*, în *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 7.

¹³ IBIDEM, p. 8-9.

¹⁴ P. CETATE, *Nașterea neamului românesc*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 10-11.

¹⁵ ȘTEFAN BALCEȘTI, *Ție, Sire...*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 12.

¹⁶ AL. IACOBESCU, *Regele nostru și țăranul*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 13-14.

¹⁷ GERULA., *Șarpele și pila*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 15.

¹⁸ [Redacția], *Înștiințare*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 1/[1920], p. 16.

Reținem, pe pagina 2 un text intitulat *Înștiințare* unde se aduce la cunoștința cititorilor că revista „Lumina Ostașului» a dat spre amintire caporalului complectăș contig. 1914 Popa Filip din Regimentul Doljiu No. 1, Com. Grecești-Doljiu, 1 mașină de tocat carne și făcut cârnați, pentru gospodăria lui. A mai dat soldatului Trușcă Const., contig. 1920, din Regimentul Doljiu No. 1 un ceas de buzunar”.¹⁹

Aceste lucruri ni s-ar putea părea banale în prezent, însă cât de necesare și greu de procurat în acele vremuri grele de după Primul Război Mondial.

Redacția încheie textul cu îndemnul următor: „Rugăm Regimentele ca să ne propună ostași meritoși din activitate sau din complectare ca să le trimitem premii în lucruri folositoare lor sau casei lor”.²⁰

Reținem faptul că premiile nu constau în bani ci în lucruri folositoare pentru aceia și casele lor.

Primul text, intitulat *Să cinstim morții și să ajutăm pe urmașii lor*, este semnat tot de căpitanul P. Popescu-Cetate. Aici vorbește despre strămoșii noștri cărora le „datorim ceea ce suntem”²¹ iar „fraților și copiilor noștri, de al căror sânge n’a scăpat neudată nici-o părticică din pământul Românesc de la Nistru și până la Tisa, datorim zilele mărețe de azi”.²² Acești soldați nu cereau de la Dumnezeu decât „izbândă în cauza lor dreaptă și grijea cerească asupra copiilor și părinților”.²³ În timpul luptei „singurele vorbe și suspine ce se deprindeau din sgomotul înfricoșetor, erau rechemarea în cele din urmă clipe ale vieței a tot ce aveau mai scump și iubit: D-zeu, mamă și copii”.²⁴

Articolul se încheie cu îndemnul: „să le cântăm noi cei ce am rămas în viață, cântecul de veșnica pomenire”²⁵ și cu gândul ca „în inima și cugetul fiecăruia să răsune imnul martirilor neamului nostru cari de zeci de veacuri au sângerat pentru libertatea de azi”.²⁶

O duioasă poezie este publicată la pagina 7 de sublocotenentul în rezervă, Ștefan Bălcești, care se intitulează *Unui frate mai mic*.²⁷ Acesta, vorbind despre eroii martiri necunoscuți din război, spune: „Dacă treci pe lângă-o cruce, pe vre-o culme, pe vre-un drum / Sau pe șesuri, ia aminte

¹⁹ [Redacția], *Înștiințare*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 2.

²⁰ IBIDEM, p. 2.

²¹ Căpit. CETATE, *Să cinstim morții și să ajutăm pe urmașii lor*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 3.

²² IBIDEM, p. 3.

²³ IBIDEM, p. 4.

²⁴ IBIDEM, p. 4.

²⁵ IBIDEM, p. 6.

²⁶ IBIDEM, p. 6.

²⁷ ȘTEFAN BĂLCEȘTI, *Unui frate mai mic*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 7.

ruga ce ți-o spun acum: / Nu zori, opreșteul și te-apropie tăcut; / E sub ori și care cruce un martir necunoscut... / Că de mori pentru o credință moștenită din părinți, / Ți se cade așezarea în soborul celor sfinți”.²⁸

Mai jos, pe aceeași pagină cu poezia, I. U. Soricu oferă apoi o traducere intitulată *Înțelepciunea Brahmanului*.²⁹

Următorul text a fost scris de Preotul Dimitrie Lungulescu și se intitulează *Dumnezeu și războiul nostru*.³⁰ Reținem din textul său următoarele cuvinte: „Noi – Românii – niciodată nu a fost stăpâniți de duhul îngâmfărei, al mândriei deșarte, al lăcomiei nesățioase. Iubirea de aproapele am purtat-o în inimă, și grija de a avea ce e al nostru și a păstra moștenirea părintească nu ne-a lipsit [...] Rugăciunea noastră a fost și este, ca toți cei ce suntem de un sânge și de o lege să avem un singur stăpânitor, de a cărui iubire părintească să ne bucurăm; pământul, în care sunt acoperite oasele strămoșilor noștri, apostoli și martiri ai neamului, să fie numai al României și numai Domnitorul României să calce pe el ca stăpânitor. Cu această credință luptând, oștile noastre în marele război, Dumnezeu, prin vitejia lor, a împlinit cea mai mare dorință a tuturor românilor: Unirea lor sub un singur Domn”.³¹

Textul se încheie cu o rugăciune-îndemn, aceea de-a ne iubi între noi „cum ne-a iubit Dumnezeu”.³²

În josul paginii sunt date două citate de Nicolae Iorga, având ca titlu *Frângurele*.

Un alt articol este cel scris de Căpitanul P. Popescu-Cetate, intitulat *Suferința Neamului Românesc timp de 800 de ani dela nașterea sa*,³³ urmat de *Frângurele*, trei citate din Nicolae Iorga.

Pe ultima pagină sunt două rubrici: *Glume și Leacuri casnice*.³⁴

2. 3. Nr. 3 – [martie] 1920

În acest număr nu mai sunt consemnați colaboratorii revistei, așa cum a fost la primele două numere, pe pagina 2 a revistei fiind scris doar un anunț al Redacției intitulat *Înștiințare* unde se aduc la cunoștința cititorilor următoarele: „Cu toate greutățile bănești ale revistei, totuși cu orice sacrificii, ținem să răsplătim pe soldații cari ne sunt recomandați de

²⁸ IBIDEM, p. 7.

²⁹ *Înțelepciunea Brahmanului*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 7.

³⁰ Pr. D[IMITRIE]. LUNGULESCU, *Dumnezeu și războiul nostru*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 8-11.

³¹ IBIDEM, p. 10.

³² IBIDEM, p. 11.

³³ P. CETATE, *Suferința Neamului Românesc timp de 800 de ani dela nașterea sa*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 2/[1920], p. 12-15.

³⁴ Acestea au fost preluate din revista *Sănătatea* cf. pagina 16 din nr. 2/[1920].

regimente și pe cei cai citesc și scriu gândurile și simțirile lor în această revistă. Copilului de trupă Irdăckescu Ion din Regimentul 5 Vânători, i s'au dat³⁵ 2 cărți de basme și povești. Caporalului Telișteanu Grig. Din regt. 57 Inf. i s'au dat³⁶ ca amintire un ceasornic de buzunar”.³⁷

Reiese de-aici faptul că revista, la fel ca toate publicațiile periodice apărute după război, se confrunta cu probleme financiare. Acest lucru îl putem vedea și din faptul că ea n-a mai apărut, acesta fiind și ultimul număr.

Primul text, semnat de P. Popescu-Cetate, se numește *Pătimirea și Învierea Neamului Românesc*,³⁸ unde sunt reluate de autor aceleași idei ca în articolul *Suferința Neamului Românesc timp de 800 de ani dela nașterea sa*, publicat în nr. 2 al revistei.

O altă poezie publicată de Ștefan Bălcești se intitulează *Cruce albă*,³⁹ iar la final sunt menționate locul și anul unde a fost compusă, respectiv „Oituz, 1917”.⁴⁰

Un alt articol semnat tot de P. Popescu-Cetate se intitulează *Cum să ne rugăm lui Dumnezeu*.⁴¹

O altă poezie, compusă pe 29 februarie 1920 de caporalul Telișteanu Grigore, de la regimentul 57 Infanterie, se intitulează *Anarhia*.⁴²

Un text deosebit de interesant este cel scris de soldatul Al. Iacobescu, de la Regimentul 1 Infanterie, intitulat *Apusul Bolșevismului*, unde autorul vorbește despre căderea Ungariei și Rusiei.⁴³

Pe pagina 15 este redată scrisoarea trimisă redactorului revistei de către doi soldați, de la Biroul Mobilizării Batalionului 6 Pioneri – Focșani. Aceștia cereau, în nume propriu, revista pe care o găseau foarte folositoare și modul de plată al abonamentului.⁴⁴

Pe ultima pagină a numărului sunt mai multe rubrici: *Sfaturi Ostașilor*, *Vorbe înțelepte* și *Leacuri casnice*.⁴⁵

³⁵ În text apare *i s'a dat* în loc de *i s'au dat*, așa cum este corect.

³⁶ IBIDEM.

³⁷ [Redacția], *Înștiințare*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 2.

³⁸ P. CETATE, *Pătimirea și Învierea Neamului Românesc*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 3-4.

³⁹ ȘTEFAN BĂLCEȘTI, *Cruce albă*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 5-6.

⁴⁰ IBIDEM, p. 6.

⁴¹ P. CETATE, *Cum să ne rugăm lui Dumnezeu*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 7-10.

⁴² GRIGORE TELIȘTEANU, *Anarhia*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 11-13.

⁴³ AL. IACOBESCU, *Apusul Bolșevismului*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 14.

⁴⁴ N. BOGESCU, M. AXENTIE, *Glasuri de soldați*, în: *Lumina Ostașului*, nr. 3/[1920], p. 15.

⁴⁵ Acestea fuseseră preluate din revista *Sănătatea* cf. nr. 3/[1920], p. 16.

Concluzii

Această primă revistă militară cu caracter religios a fost tipărită în anul 1920 la Craiova și are meritul de-a fi dat startul și altor publicații periodice care au fost editate de soldați sau chiar preoți militari.

Cel mai bun exemplu de revistă cu caracter religios, din domeniul militar, reprezintă însăși buletinul oficial al Episcopiei Armatei, de la Alba Iulia, ce se intitulează *Arma Cuvântului*.

Din cele trei numere ale revistei *Lumina Ostașului* reținem faptul că această revistă nu avea un pronunțat caracter religios ci reprezenta, mai degrabă, o revistă de alfabetizare creștină dedicată soldaților. În afară de textele religioase apar și poezii, texte ce vin în sprijinul unității de neam, de credință și care tind să justifice jertfa eroilor martiri căzuți pe câmpul de luptă pentru Reîntregirea țării sau pentru România Mare.

Abstract: *Contributions to the Religious Military Press. The Journal „Lumina Ostașului” (1920) from Craiova*

The religious military press published after the First World War knows a development that began with the first periodical published in 1920, respectively „Lumina Ostașului”, and will end in 1944 with „Arma cuvântului”, the official organ of the Military Diocese of Alba Iulia. The journal „Lumina Ostașului” appeared in Craiova and represents a starting point, quite modest, in the whirlwind of the military press that was published in peacetime. War journalism will evolve greatly in the coming years and will culminate in World War II. The military press also contains religious magazines, addressed to military personnel and more.